

Bankfokus

4

”Kundinformation
– en av de
viktigaste tillgångarna
i framtidens bank”

”Bankerna rustade
att rida ut en mycket
kraftig storm”

**Bankmötet:
Bankmarknad
i förändring**

Peter Grasmann, tillförordnad chef på avdelningen för finansmarknadsövervakning och krishantering på FISMA, EU:s generaldirektorat för finanssektorfrågor

Staten bär yttersta ansvaret för kontanter

Efter en händelserik och intensiv höst nalkas så julen men för Bankföreningen innebär det ingen ro förrän fjärde ljuset tänds i adventsljusstaken. Exempelvis arbetar vi intensivt med kontantfrågan. Riksbankskommitténs delbetänkande Tryggad tillgång till kontanter föreslår att några få banker ska ta ansvar för kontanttillgången i samhället – ett förslag som riskerar stjälpa mer än hjälpa.

■ Svenska banker har utvecklat trygga och säkra elektroniska sätt att betala samtidigt som de har värnat om tillgången till kontanter. Antalet uttagsplatser är i princip oförändrat de senaste tio åren trots att antalet uttag i automater har minskat med nära 70 procent. Kontaktlösa kort och Swish är de senaste exemplen i en ström av betalinnovationer. Enligt rapporten Sverige betalar 2017 har svenska folket i dag ett högre förtroende för kortbetalningar än för kontanter. Mängden kontanter i Sverige är i dag endast omkring 1 procent av BNP, vilket kan jämföras med euroländernas tio gånger så stora kontantandel.

Trots en minskad efterfrågan på kontanter har Riksbankskommittén gått fram med ett långtgående lagförslag som innebär att några få banker, utpekade efter storlek på insättningar, ska vara skyldiga att tillhandahålla omfattande tillgång till kontanttjänster med en betydande geografisk täckning. Tunga aktörer såsom Finansinspektionen, Konkurrensverket och Post- och telestyrelsen riktar skarp kritik mot förslaget. Bland annat skriver Finansinspektionen i sitt remissvar:

”Att trygga tillgången till kontanter är en kollektiv nyttighet som staten rimligen bör svara för.”

Flera brister i utredningens förslag är uppenbara:

1. Enligt Bankföreningens bedömning, baserat på ett särskilt yttrande av professor Ulf Bernitz, kan förslaget strida mot EU-rättens statsstödsregler.
2. Den föreslagna regleringen innebär i praktiken att tillgängligheten till kontanter riskerar att försämrats, tvärt emot förslagets syfte.
3. De sanktioner som utredningen föreslår är oproportionerliga höga.

Avslutningsvis väcker utredningens förslag en stor principiell fråga. Det saknas, så vitt vi känner till, tidigare kända fall där staten ålagt enskilda företag att, under hot om sanktioner och utan ersättning, utföra ett i grunden offentligt åtagande.

Istället för förhastade och illa underbyggda delförslag bör utredningens slutbetänkande, som presenteras om ett år, ta ett helhetsgrepp om betal-

infrastrukturen där Riksbankens ansvar för kontantförsörjningen klargörs och preciseras. Riksbanken bör exempelvis återta ansvaret för kontantdepåerna i landet. Om tillgången till kontanter är ett samhällsviktigt åtagande bör dessutom ytterligare åtgärder över statsbudgeten övervägas. Redan i dag finns ett statligt stöd till så kallade betaltjänstombud som kanaliseras via länsstyrelserna. Direktivet till länsstyrelserna bör ändras så de uppdras att agera proaktivt för att upprätta betaltjänstombud istället för som i dag då medlen inte kommer till nytta då de endast kan äskas.

Bankföreningen är en konstruktiv part och vi är därför öppna för dialog om hur stat, banker och handeln tillsammans kan underlätta för de människor som av olika anledningar föredrar att betala med kontanter framför elektroniska betalätt. Ett mål som utredningens nuvarande förslag inte uppnår.

Avslutningsvis vill jag tacka för ett spännande och produktivt 2018 och önska en god jul och ett gott nytt år!

Hans Lindberg
vd, Svenska Bankföreningen

Bankfokus ges ut av Svenska Bankföreningen.

Det publiceras på www.swedishbankers.se i pdf-format och skickas även med e-post till prenumeranter.

Svenska Bankföreningen,
Box 7603, 103 94 Stockholm

08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Ansvarig utgivare:
Lena Barkman 08-453 44 48

Redaktion:
Bodil Bjerre Sekund 08-453 44 09

Form/produktion: Luxlucid

Omslagsfoto: Håkan Flank

Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

Svenskt API-forum bildat

Bankföreningen har tagit initiativ till att bilda Svenskt API-forum där banker och fintechbolag kan mötas för att utbyta erfarenheter och samarbeta. Syftet är att uppnå väl fungerande API-lösningar baserade på kraven i det andra betaltjänstdirektivet (PSD2) och tekniska standarder från EBA.

■ Sedan den 1 maj i år är PSD2 implementerat i den svenska betaltjänstlagen. En utmaning som kvarstår är hur bankerna, som kontohållare, på ett enkelt och säkert sätt ska kunna möta det nya lagkravet. Det innebär att ett företag, så som tredjepartsleverantör, som har tillstånd av Finansinspektionen kan initiera betalningar eller hämta kontoinformation.

Majoriteten av banker avser uppfylla de uppställda kraven genom att utveckla särskilda API-lösningar, som är dedikerade definierade tekniska gränssnitt mellan banken och tredjepartsleverantörerna. Motsvarande lösningar krävs även för open banking i det bredare perspektivet, där aktörer på frivillig basis kan komma överens om att distribuera tjänster.

– För att väl fungerande API-lösningar ska kunna utvecklas behöver marknadsaktörerna, det vill säga kontohållande banker och tredjepartsleverantörer,

Johan Arvidsson, ansvarig för betalningar och e-faktura, på avdelningen för finansiell infrastruktur på Bankföreningen

komma överens om vissa gemensamma kriterier, säger Johan Arvidsson på avdelningen för finansiell infrastruktur på Bankföreningen.

Ett första möte hölls den 13 september med ett stort antal representanter för banker och de mest aktiva fintechbolagen inom området. Även Bankföreningen och Swedish FinTech Association var med på mötet, där det enhälligt beslöts att starta detta arbete.

Forumet har för närvarande ett tjugotal medlemmar. Arbetet ska ledas av två ordföranden, en från bankerna och en från fintechföretagen. Bankföreningen tillhandahåller sekretariattjänster för forumet.

API står för application programming interface

Banker och myndigheter övade kris tillsammans

I november övade ett flertal banker tillsammans med Riksbanken, Riksgälden, Bankgirot och andra, för att bättre samverka om den finansiella sektorn skulle drabbas av störningar eller avbrott. Övningen hölls inom ramen för FSPOS, Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan, som är en frivillig sammanslutning. FSPOS vision är att samhällsviktiga finansiella tjänster alltid fungerar.

■ Övningen baserades på scenarier i form av olika typer av attacker mot den finansiella sektorn.

I övningen skulle deltagarna upprätta egna lägesbilder av det som hänt, genom att svara på frågor som: vad har hänt? vad tror vi om utvecklingen? egen strategisk riktning? prioriterade åtgärder? Därefter skulle deltagarna dela sina respektive lägesbilder med varandra i samverkanskonferenser för att identifiera eventuella koordineringsbehov, i syfte att sektorns hantering av

händelserna skulle bli så effektiv som möjligt. Samverkanskonferenserna leddes av branschföreningarna.

– Samverkan inom sektorn och med myndigheterna är nödvändig om sektorn utsätts för allvarliga störningar i form av hot eller allvarliga händelser i samhället som till exempel en kärnkraftsolycka eller en pandemi, säger Leif Trogen, chef för avdelningen finansiell infrastruktur på Bankföreningen.

Leif Trogen, chef för avdelningen finansiell infrastruktur på Bankföreningen

Urstarka svenska banker

Bara fem banker lyckades gå igenom årets upplaga av det europeiska stresstestet utan att bankens kapital sjönk. Fyra av dem var svenska. Detta trots att de svenska bankerna utsattes för hårdare test än alla andra.

■ I början av november publicerade Europeiska bankmyndigheten, EBA, sitt senaste stresstest av de 48 viktigaste bankerna i EU. Fyra av bankerna var svenska (Nordea inräknat, som var svenskt när stresstestet genomfördes).

I testet simuleras hur en ekonomisk kris skulle påverka bankerna. Men vad är det egentligen man har gjort? Vi ställde några frågor till Rickard Eriksson, analytiker på Bankföreningen.

Hur går ett stresstest till?

– ECB tar fram ett scenario där den globala ekonomin drabbas av en chock. Man antar att investerare inte vill ta lika mycket risk. Då faller värdet på alla riskfyllda tillgångar, till exempel aktier, bostäder och fastigheter. Det påverkar i sin tur investeringar, BNP och arbetslöshet negativt, och då faller tillgångsvärderna ännu mer. Bankernas säkerheter för lån faller i värde samtidigt som många av bankernas låntagare antas få minskade intäkter, på grund av arbetslöshet eller minskad försäljning.

Bankerna som deltar i stresstestet ska räkna ut vilken effekt scenariot skulle få på bankens kreditförluster och andra poster i resultat- och balansräkningen. En speciell förutsättning är att man i testet inte låter bankerna anpassa sig till de dåliga tiderna, utan de antas ha samma utlåning och utdelningspolicy som om det varit goda tider.

Scenariot för stresstestet ser väldigt olika ut för olika länder, till exempel sticker Sverige ut med ett extremt scenario. Varför då?

– Exakt hur landsscenarierna tas fram är inte offentligt, men EBA har berättat att man använder både statistiska modeller och expertomdömen. Många har noterat att Sverige sticker ut med ett kraftigare BNP-fall än något annat EU-land och en halvering av bostadspriserna, jämfört med ett boprisfall på 20 procent för EU i dess helhet. Vissa länder kan vara känsligare för internationella konjunktursvängningar än andra länder. Kanske bedöms de svenska bostadspriserna ha hög fallhöjd, men det är verkligen att ta i med ett 50-procentigt fall. Samtidigt är till exempel det italienska scenariot betydligt

Rickard Eriksson, analytiker på Bankföreningen

lindrigare då Italiens ekonomi i testet antas klara sig bättre än genomsnittet. Testet av de italienska bankerna blir därmed inte lika tufft.

Kan man misstänka att scenariot utformats så att stresstestet inte ska slå så hårt mot länder med svaga banker?

– Misstänka kan man ju alltid göra, och det har diskuterats i bland annat Europaparlamentet och i media om man har mildrat testet för länder med svaga banksystem, och skärpt det för länder med starka banksystem.

Men vi kan inte veta så länge EBA inte offentliggör vilka metoder man använder.

Hur gick det då för de svenska bankerna?

– Det gick riktigt bra, trots att Sverige fick det tuffaste scenariot i EU. Det var 48 banker som var med i stresstestet, varav fyra var svenska. Av alla banker var det bara fem som lyckades gå igenom stresstestet utan att kapitalet i banken sjönk i det stressade scenariot. De svenska bankerna var alla med i den gruppen.

Vad innebär det konkret?

– Lite förenklat kan man säga att svenska banker och en holländsk bank, ABN Amro, är de enda i Europa som vid en allvarlig kris skulle klara att täcka kreditförluster med hjälp av de löpande vinsterna. Alla andra banker skulle få nagga av det egna kapitalet. Detta trots att Sverige fick det tuffaste scenariot.

Det låter lite skrytsamt.

– Det är siffrorna som talar.

Om det nu har gått så bra, varför har det varit så lite om det i media?

– Om man är jätteintresserad av stresstester har man kunnat se en del i media. Men goda nyheter är inga nyheter, så visst är det så att det inte har varit några jätterubriker.

Viktiga beslut på gång för bankerna i EU

Flera viktiga överenskommelser i EU gällande bankerna väntas inom de närmaste månaderna. I maj 2019 är det val till Europaparlamentet, och det finns en politisk vilja att komma överens innan det. Annars dröjer det till sent nästa höst innan tråden kan återupptas, då också en ny EU-kommission ska tillsättas i oktober 2019.

Bankpaketet

I november 2016 lade EU-kommissionen förslag med revideringar i kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverket. Dels införs i EU internationella standarder från Baselkommittén som reglerar frågor om likviditet, bruttosoliditet och stora exponeringar. Dels föreslås revideringar av gällande regelverk. Man inför krav för efterställda skulder och ser över tillsynsmyndighetens mandat för att besluta om extra kapitalkrav. EU-förhandlingarna pågår och är nu inne i ett skede där EU-parlamentet och EU-kommissionen ska komma överens om en slutlig text. Innevarande ordförandeskap arbetar för att ha en beslutad överenskommelse i januari 2019.

Non performing loans/ nödlidande lån

I mars 2018 lade EU-kommissionen ett förslag som syftar till att minska andelen

nödlidande lån i banksektorn. Bland annat lämnas förslag på att införa en säkerhetsmekanism inom ramen för kapitalkravsförordningen, CRR. Säkerhetsmekanismen består av två delar: en skyldighet för banker att hålla extra kapital för exponeringar som identifierats som nödlidande, samt ett krav på avdrag från kapitalbasen. Förslaget är starkt politiskt drivet och EU-förhandlingarna går därför mycket snabbt. Målet är att ha ett färdigt regelverk på plats så snart som möjligt.

Säkerställda obligationer

I mars 2018 presenterade EU-kommissionen ett förslag till direktiv för säkerställda obligationer. Sedan dess har förslaget behandlats parallellt i arbetsgrupper i rådet och Europaparlamentet. Bankföreningen, genom systerorganisationen ASCB, Association of Covered Bond issuers, arbetar aktivt med att

analysera förslaget och tillhandahålla information och synpunkter till förhandlingarna.

Säkerställda obligationer är en viktig finansieringskälla för många banker och den svenska marknaden är den femte största i Europa. I Sverige finns det redan idag en välfungerande lagstiftning för säkerställda obligationer och Finansdepartementets förhandlare i Bryssel arbetar för att direktivet ska göra det möjligt att behålla så mycket som möjligt av den svenska marknads funktions sätt.

Nästa steg i förhandlingarna är en trilog (treparsamtal mellan Europeiska kommissionen, rådet och parlamentet), som kan bli kort men intensiv för att hinna fatta beslut om direktivet innan valet till Europaparlamentet i maj. Därefter väntar justeringar av den nuvarande svenska lagstiftningen, för att anpassa den till kraven i direktivet.

Bankföreningen vill värna banksekretessen

Bankföreningen avstyrker förslaget att andra myndigheter än Finanspolisen och Säkerhetspolisen får inhämta kontouppgifter enligt den mekanism som införs i senaste ändringarna av penningtvättsdirektivet.

■ Förslaget kommer i utredningen om hur 2018 års ändringar av EU:s fjärde penningtvättsdirektiv ska genomföras i Sverige. I det stora hela tillstyrker Bankföreningen förslaget till genomförande, men i vissa delar anser Bankföreningen att utredningen gör en alltför vittgående tolkning av direktivet, och föreslår därför flera ändringar. Den viktigaste invändningen rör att fler än Finanspolisen och Säkerhetspolisen skulle få

tillgång till de uppgifter som dessa två myndigheter ska få inhämta från bankerna.

– Inhämtning av uppgifter för beskattningsändamål, utskökningsändamål, kontroll av näringsförbud samt åtgärder för att fullgöra internationella förpliktelser omfattas inte av ändringsdirektivet. Behovet av kontouppgifter för ändamål som går utöver direktivets tillämpningsområde måste bli föremål för en separat politisk bedömning inom ramen för relevanta rättsområden, säger Sara Ekstrand, jurist på Bankföreningen.

Bankföreningen vill också att lagstiftningen tydliggörs att bankerna inte har något ansvar för de uppgifter som hämtas ur deras system.

Bankerna rustade för framtiden

Årets tema för Bankmötet var Bankmarknad i förändring – utmaningar för den finansiella sektorn i en turbulent omvärld. Medan första delen av mötet betonade de politiska och ekonomiska förutsättningarna, handlade andra delen om framtidens bank med förändrade kundbeteenden och digitalisering.

■ Bankföreningens ordförande Birgitte Bonnesen, vd och koncernchef för Swedbank, inledde med att i breda penseldrag måla upp världen runt den svenska bankmarknaden. Politisk oro, utmaningar med regelverk, klimathot och nya kundbeteenden i kombination med nya tekniska möjligheter.

– Vi behöver skapa framtidens banker för våra kunder och för vårt samhälle, och vi behöver göra det nu. Jag tycker faktiskt att vi är väldigt väl förberedda i ett globalt perspektiv, sa hon och tog upp det samarbete kring infrastruktur som bankerna har bedrivit i årtionden och som har resulterat i såväl Swish som UC.

– Vår framtid kommer att bero mycket på hur vi samarbetar, men också hur vi genom konkurrens utmanar varandra, sa hon.

Efter Birgitte Bonnesen kom Bankföreningens vd Hans Lindberg med budskapet att svenska banker är stabilare än någonsin och att fler regleringar nu gör mer skada än nytta (se sid 11).

Som representant för EU-kommissionen försvarade nästa talare Peter Grasmann regleringarna som EU genomfört sedan finanskrisen. Bland annat sa han att regleringarna är av än större betydelse nu eftersom expansiv finans- och penningpolitik inte går att använda om statskulderna är höga (vilket de är i många EU-länder idag) och räntorna redan är låga (vilket de är i nästan hela världen). Apropå nya utmanare på det som traditionellt varit bankernas arena, förutspådde Peter Grasmann att bankerna fortsätter att vara ryggraden i den europeiska finansmarknaden.

Under det efterföljande samtalet mellan Björn Wahlroos, Nordeas ordförande, Jens Henriksson, Folksamns vd, och moderatorn Mia Odabas, hann många ämnen beröras: brexit, penningtvätt, hållbarhet och digitalisering för att nämna några.

– Den europeiska kapitalmarknaden, vad än tyskarna brukar säga, ligger i London. Vi får helt enkelt inte förstöra den marknadens likviditet. Styckar vi upp den skulle det göra en enorm skada åt den största maskin som finansierar

Foto: Håkan Flank

Birgitte Bonnesen, vd på Swedbank och Bankföreningens ordförande, inledde Bankmötet på Grand Hôtel i Stockholm i november

industriella investeringar och ekonomisk utveckling idag i Europa, sa Björn Wahlroos apropå att brexit har för stor betydelse för att misslyckas.

I och med Storbritanniens utträde ur EU förlorar Sverige en viktig bundsförvant, och Jens Henriksson tyckte det var dags att börja plugga skoltyska för att närma sig Tyskland mer.

Arbetet mot penningtvätt togs också upp i relation till de fall som omskrivits i media under hösten.

– Det är ju inte de finansiella institutionerna som tvättar pengar. Vi är en betalningsplattform och den kan användas till olika ändamål. Nordea har satt enorma resurser, närmare fem miljarder kronor under de senaste fem åren, för att se till att vår plattform inte används för penningtvätt, sa Björn Wahlroos.

– Det kostar mycket och är svårt, men i grund och botten är det bra. Det är en värdegrundsfråga, konstaterade Jens Henriksson.

En annan värdegrundsfråga är hållbarhet.

– Den frågan har blivit större och kommer att vara ännu större när klimatpåverkan blir svår, sa Jens Henriksson.

Och det handlar inte bara om förtroende utan också om ekonomi. Jens Henriksson ansåg dock att klimatförändringarna inte är inprisade ännu.

– Det där tar vi tag i nu, bland annat i TCFD, Task Force on Climate-related Financial Disclosures. Nyckeln är long time share holder value. (TCFD startades 2015 av Financial Stability Board, FSB, för att hantera den affärsmässiga påverkan som klimatförändringarna har på den finansiella sektorn, red).

Vid sidan om klimathotet är digitaliseringen det som pockar på mest uppmärksamhet för finanssektorn.

– Det är jättejobbigt! Varenda dag äts det in på branschens affärer av pigga konkurrenter, sa Jens Henriksson. ►►

”Digitaliseringen ett fenomen som definierar vår tid”

Finansiella innovationer är avgörande för bankerna inför framtiden. Samtidigt blir bankernas roll i samhället en allt viktigare fråga. Det sa Björn Wahlroos, Nordeas ordförande i samband med sitt framträdande.

Vad tror du om framtiden för bankmarknaden?

– Den digitala revolutionen är ett fenomen som definierar vår tid. Som bank måste vi vara motståndskraftiga och snabbt kunna anpassa oss till skiften i teknik och kundernas önskemål och beteende. På Nordea har vi de senaste åren investerat stort i att stärka vår kärna för att uppnå just detta - genom vår nya kärnbankplattform, en ny legal struktur och förändringar i vårt sätt att arbeta. Genom digitalisering kan vi skapa ett överlägset kunderbjudande – snabba, enkla,

pålitliga tjänster. Finansiella innovationer har varit enormt viktiga i den ekonomiska tillväxt vi har sett under de senaste decennierna, och kommer fortsätta att vara det.

Vilka är de avgörande frågorna?

– Finansiella innovationer och att hitta digitala lösningar där du interagerar bäst med kunderna är en avgörande fråga. Bankernas roll i samhället blir också en allt viktigare fråga - att förklara hur vi arbetar och vad vi bidrar med. De finansiella marknaderna gör och har gjort mycket gott för världen, bara ett exempel är obligationsmarknaden som gör det möjligt för privatpersoner och företag att finansiera sig. Bankerna är ekonomins möjliggörare, och det kan vi tala mer om.

Björn Wahlroos ansåg att banker och fintech har olika roller.

– Vi på Nordea bygger om våra bankingplattformar just för att göra det lättare för snabba applikationsutvecklare att komma in och använda vår infrastruktur. De kommer aldrig att ta på sig allt arbete med know your customer.

Digitalisering var också ämnet för nästa samtal på scenen, mellan representanter för banker, fintech och myndigheter som pratade under rubriken Framtidens bank.

– Först händer ingenting, sedan ingenting och sedan är hela consumer lending borta. Jag tror det kommer att hända inom bransch efter bransch, för produkt för produkt, sa Daniel Kjellén, fintechföretaget Tinks grundare och vd, apropå den utveckling som håller på att ske inför våra ögon.

Sara Öhrvall, chef för digitalisering, kunder och kommunikation på SEB, fyllde i:

– Förra året testade 40 procent av alla privatkunder i Europa en ny finansiell tjänst. Då kan man antingen sitta där på sin bankplattform och vinka hejdå till de 40 procenten eller så kan man vara aktiv i att försöka erbjuda nya tjänster.

Hur ska de finansiella aktörerna hinna med kunderna? Nyckeln sades vara partnerskap och samarbete.

– Med partnerskap kan vi mycket snabbare plocka in lösningar som kommer direkt ut till kund. För hur mycket vi än blir snabbare och bättre på innovation i stora banker, så kommer det alltid att finnas andra aktörer där ute med spännande nytänkande lösningar. I andra branscher har företag, till exempel Amazon, länge haft större delen av sina intäkter från sina öppna API:er genom sina partnerskap. Så även om det är nytt för oss så är det inte nytt för resten av världen, sa Sara Öhrvall.

Hon tyckte också att branschen i sig ska samarbeta mer. Ute i världen finns företag med enorma resurser att investera, som Google och Facebook. Det kan de svenska bankerna inte konkurrera med.

Att få med myndigheterna på tåget är också viktigt. Elisabeth Werneman, partner på Deloitte Sverige och Norden, ser i sitt jobb att det mest spännande som händer i världen inom digitalisering, det händer i Asien, till exempel Singapore.

Mia Odabas, Bankmötets moderator, Elisabeth Werneman, partner på Deloitte Sverige och Norden, Sven Eggefalk, vd på Länsförsäkringar Bank, Sara Öhrvall, chef för digitalisering, kunder och kommunikation på SEB, Anna Eriksson, generaldirektör för Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, och Daniel Kjellén, Tinks grundare och vd

Foto: Håkan Flank

SÖMLÖST MELLAN BANK OCH MYNDIGHET

Anna Eriksson, generaldirektör för Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, sa på Bankmötet att hon ser en framtid där banken är en ingång till det offentliga tjänster. En sådan sömlös lösning mellan bank och myndighet diskuteras redan när det gäller bostadsaffärer. Det sker inom ramen för Tambur, portalen för smidiga bostadstillträden, som Bankföreningen står bakom.

Den myndighetskontakt som är aktuell vid en bostadsaffär är kontroll av pantbrev och lagfart via Lantmäteriet. Det har förts diskussioner om möjligheten att koppla in Lantmäteriet i processen som stöds av Tambur, men inget är beslutat.

– Det är mycket positivt att Lantmäteriet och DIGG ligger på kring detta, säger Tomas Österman, verksamhetsutvecklare med ansvar för Tambur på Bankföreningen.

– Där jobbar myndigheterna tillsammans med branschen för att verkligen få saker att flyga, sa hon.

En synpunkt som framfördes var dock att i Kina, som är världsledande i att samla och maskinellt analysera stora mängder data för att använda i personliga tjänster, där är kraven på integritet och etik inte lika starka som här, varken från regleringshåll eller kunder.

Samverkan med myndigheter kan också handla om offentliga tjänster. Anna Eriksson, generaldirektör för Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, ser en framtid där banken är en ingång till det offentliga tjänster, vid till exempel husköp, start av företag eller om någon har blivit efterlevande.

– I alla den typen av livshändelser så finns det offentliga och så finns banken. Jag skulle önska att det blev mer sömlöst, sa hon.

Hon tog också upp behovet av gränsöverskridande samverkan.

– Det finns en annan typ av infrastruktur, e-legitimation, som är viktig och där det finns ett jättestort behov av att samverka över gränserna. I Nordiska ministerrådet har man pratat om hur vi i Norden ska kunna använda tjänster i varandras länder. Då handlar samverkan inte bara om själva e-legitimationen i sig utan om själva grunden, till exempel personnummer, sa hon. ▶▶

Foton: Håkan Flank

Anna Eriksson, generaldirektör för Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, och Daniel Kjellén, Tinks grundare och vd

Sven Eggefalk, vd på Länsförsäkringar Bank, och Sara Öhrvall, chef för digitalisering, kunder och kommunikation på SEB

Moderatorn Mia Odabas, Nordeas ordförande Björn Wahlroos och Folksam vd Jens Henriksson

Sven Eggefalk, vd på Länsförsäkringar Bank, påpekade att det är viktigt att komma ihåg det interna arbetet kring digitalisering.

– Den transformationen tror jag ibland vi lägger för lite fokus på. Våra anställda är ju tillika kunder i en digital värld, sa han.

Vad är viktigt för förtroendet för framtidens bank? Det handlar fortfarande om att förvalta det som kunderna har anförtrott dem.

– En av de absolut viktigaste sakerna som finansbranschen kommer att ha tillgång till i framtiden är information om sina kunder. Du är inte längre den som tar hand om informationen och behåller den i ett bankvalv. Du är den som tar hand om informationen och skickar den till olika typer av parter. Då får man en massa tredjepartsrisker som är ganska svåra att hantera. Gör de fel så drabbas du, sa Elisabeth Werneman.

– Man behöver strategiskt besluta sig för vem man ska vara i det ansvarstagandet: Ska man vara den som tar hand om de kunder som vill att man gör precis vad som helst? Ska man vara den som har extremt fokus på dem som verkligen inte vill att man använder den?

Infallsvinklarna av panelens samtal var många, men slutsatsen var att i framtiden måste bankerna jobba än hårdare för att bli vald av kunderna. Och inte bara en gång för alla, utan igen och igen, för varje produkt och varje transaktion, eftersom en bank inte kan räkna med att vara kundens huvudrelation på samma sätt som hittills.

– Svaret på hur framtidens bank ska vara, det sitter kunderna på. De kommer att välja, sammanfattade Sven Eggefalk.

”Regleringar är inte gratis”

Svenska banker står stadigt efter finanskrisen. Nu kostar nya regleringar mer i termer av sysselsättning och tillväxt än det ger i finansiell stabilitet. Det budskapet förmedlade Hans Lindberg, vd i Bankföreningen, på årets Bankmöte.

■ Det är nu tio år sedan finanskrisen. Som en direkt följd av den har penningpolitik och finanspolitik varit oerhört expansiv i Sverige och andra delar av världen. Centralbanker har expanderat sina balansräkningar, tillfört likviditet, pressat ned riskpremier och gjort kapital tillgängligt på olika sätt. En annan faktor är alla de regleringar som kommit för att stärka det finansiella systemet.

När det gäller läget i världsekonomin befinner vi oss i en mogen konjunkturfas. Många bedömare pekar på att konjunkturen planar ut under 2019 för att mattas av 2020.

– Då kan man ställa sig frågan om Sverige och svenska banker är rustade för nästa konjunkturedgång, sa Hans Lindberg.

Han konstaterade att svensk ekonomi strukturellt sett står sig bra jämfört med de flesta europeiska länder. Undantaget är bostadsmarknaden.

– Även bankerna står starka. Sverige har väsentligt högre kapitalkrav än EU-genomsnittet. Vi har tre gånger så hög målnivå för resolutionsfonden, robust insättningsgaranti och tuffa likviditetskrav.

Hans Lindberg pekade på att de svenska bankerna är väl kapitaliserade och har en god lönsamhet jämfört med europeiska banker. De är också välskötta vilket märks på den låga andelen dåliga lån.

Svenska banker slutade också i topp när den europeiska bankmyndigheten nyligen genomförde sitt stresstest trots att förutsättningarna i testet var betydligt tuffare för svensk del, än för många andra länder.

– Egentligen är jobbet gjort när det gäller att värna den finansiella stabiliteten och det är lite förvånande att regleringarna fortsätter, sa Hans Lindberg.

Hans Lindberg, vd på Bankföreningen

– Regleringarna har också ändrat karaktär. Från början var det generella åtgärder som kapital- och likviditetskrav, men på senare år handlar det om detalj- och kreditregleringar. Det är inte regleringar av banker utan av hur hushåll och företag kan få krediter. Det gäller till exempel det extra amorteringskravet som kom tidigare i år.

– Som jag uppfattar det är inte syftet att värna den finansiella stabiliteten utan snarare att dämpa nästa konjunkturedgång. Problemet med stigande bostadspriser beror på en dysfunktionell bostadsmarknad och inte på kredit-tillgången. Regleringarna är inte heller gratis utan får effekter i form av att bostadsbyggandet väntas halveras de kommande åren, sa han.

En fråga som tar upp mycket av Bankföreningens fokus är slutförandet av Baselregelverket och principen för att beräkna kapitalgolvet i Basel 4. Görs det på ett dåligt sätt riskerar det att leda

till problem med kapitalförsörjningen i svensk ekonomi. Det handlar framförallt om företagen där räntorna kan komma att pressas upp betydligt.

–Tillsammans med övriga nordiska bankföreningar kommer vi att ligga på. Det gäller kapitalgolven och men också om villkoren för företag som saknar rating, vilket är de allra flesta.

Reglerna ska implementeras den 1 januari 2022.

Hans Lindbergs bild var att jobbet nu är gjort vad gäller att värna den finansiella stabiliteten och att vi är bortom den ”tipping point” där det kostar mer än det smakar med nya regleringar. Det kostar mer i termer av sysselsättning och tillväxt än det ger i finansiell stabilitet.

– Sannantaget tycker jag att det viktigaste av det som sagts här idag är att efter de här tio åren står de svenska bankerna säkra, sa Hans Lindberg.

Text: Mikael Gianuzzi

Politisk oro en faktor att räkna in i framtida kris

Efter krisen 2008 gick det internationella samfundet samman för att med hjälp av globala överenskommelser på finansmarknadsområdet försöka förhindra en kris av liknande omfattning i framtiden. Internationellt samarbete är dock inget vi kan räkna med vid nästa kris. Det säger Peter Grasmann på EU:s generaldirektorat för finanssektorfrågor, FISMA, som kom till Stockholm för att framträda på Bankmötet.

■ Som tillförordnad chef på generaldirektoratets avdelning för finansmarknadsövervakning och krishantering har han bättre insyn än de flesta både i de regler som kommit ut av det internationella samarbetet, och i kommissionens syn på läget på den europeiska bankmarknaden.

Hur ser det ut just nu?

– Den europeiska bankmarknaden generellt har kraftigt förbättrats vad gäller stabilitet och resultat de senaste tio åren. Situationen är helt annorlunda än den var innan krisen. Kapitaltäckningen är avsevärt starkare. Likviditeten är mycket bättre. Även det institutionella ramverket har i hög grad förbättrats: tillsyn, regleringar och uppbyggnaden av en bankunion.

Även om det i allmänhet ser ljus ut konstaterar Peter Grasmann att allt inte är bra. I länder som har haft ekonomiska problem efter krisen har bankerna större svårigheter med lönsamheten, bland annat till följd av en hög andel nödlidande lån. För vissa hotas själva överlevnadsförmågan. Något som alla banker lider av är det mycket låga ränteläget i världen.

– De låga räntorna har en dubbelverkande effekt på banker. Visst, å ena sidan hjälper de låntagare som annars kanske inte hade kunnat betala sina räntor. Å andra sidan gör ränteläget det svårare att tjäna pengar för bankerna.

Långsiktigt står bankerna inför andra mer generella utmaningar, då föränd-

ringens vindar blåser i världen, såväl politiskt som affärsmässigt.

– Vi har en politisk situation internationellt som är mer spänd än förut. Många av våra medlemsländer genomgår större förändringar där nya krafter och nya partier uppstår, vilket gör det mer utmanande att bedriva bankverksamhet.

De nya krafterna kan snart få ett direkt inflytande över EU-politiken då det i vår hålls val till EU-parlamentet.

– Ett nytt parlament kan få avsevärd betydelse för politiken i Europa framöver, konstaterar Peter Grasmann.

Efter tio år av finansiell reglering och kapitalisering av banker, är europeisk banksektor stark nog för att klara nästa kris?

– Det kan man aldrig svara ja eller nej på. Ingen vet exakt när, varifrån eller hur stark nästa kris kommer att vara. Krisen 2008 var av en omfattning som vi inte har sett sedan 1920-talet, så nästa kris kommer med all sannolikhet att vara av mindre omfattning. Men vi kan inte veta. Bankerna är i alla fall bättre rustade att rida ut en mycket kraftig storm. De är mycket starkare i sin kapitalstruktur, i sina affärsmodeller, i sin riskbevakning, i sin styrning. Dessutom har regleringarna och tillsynen radikalt förändrats.

Han säger sig få tårar i ögonen när han tänker på hur dålig tillsynen av de stora systemviktiga bankerna var på sina håll innan krisen. Något han uttrycker en viss oro för inför en kommande kris är dock det internationella samarbetet. ►►

FAKTA – BANKUNIONEN

1. **Den gemensamma tillsynsmekanismen SSM, Single Supervisory Mechanism**, utövar tillsyn över bankerna i euroområdet med ECB som ansvarig myndighet.
2. **Den gemensamma resolutionsmekanismen SRM, Single Resolution Mechanism**, ska säkerställa att eventuella bankkriser hanteras effektivt och med minimala kostnader för skattebetalarna och realekonomin. Den gemensamma resolutionsmekanismen består av
  - en gemensam resolutionsnämnd
  - en gemensam resolutionsfond
3. **Det europeiska insättningsgarantisystemet EDIS, European Deposit Insurance Scheme**. Väntar på beslut, innan det träder ikraft.

I bankunionen deltar än så länge bara euroländer. Endast banker som anses betydande hanteras enligt Bankunionens mekanismer, övriga banker hanteras enligt reglerna som gäller alla banker i EU.

Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD, gäller alla länder i EU.

Peter Grasmann, tillförordnad chef på avdelningen för finansmarknadsövervakning och krishantering på FISMA, EU:s generaldirektorat för finanssektorfrågor

BANKMÖTET

– Regleringarna vi beslutade om efter 2008 skedde i samverkan med våra partners i G20. En sådan global koordination var då enkel. Det ser onekligen inte lika enkelt ut i dessa tider, vilket är en faktor vi måste räkna in i våra förberedelser av krishantering nästa gång.

Vad återstår att göra för att stärka banksektorn?

– Bland annat den delen av bankunionen som handlar om ett gemensamt insättningsgarantisystem. När krisen var som värst såg vi att vi måste göra något åt vad vi kallar för undergångsspiralen mellan stater och deras banker.

För att skydda bankspararnas insättningar finns idag en insättningsgaranti i alla EU-länder. Men drabbas en stat av ekonomisk kris, vilket skedde i flera länder i senaste finanskrisen, kan spararna komma att ifrågasätta garantin. Om en bank i ett sådant läge börjar få problem kan ett stort antal kunder skynda sig att ta ut sina besparingar ur banken; det blir en så kallad bankrusning, vilket skulle förvärra läget än mer.

– En gemensam europeisk insättningsgarantifond, som sprider riskerna mellan länderna, skulle kunna stabilisera en sådan situation, säger Peter Grasmann.

En annan del av bankunionen som i stort sett är klar, och faktiskt redan har prövats mot verkligheten, är den gemensamma resolutionsmekanismen. Den fastställer en rutin för hur en räddning av en insolvent systemviktig bank ska gå till, så att kostnaderna för skattebetalarna minimeras. Behövs pengar ska de i första hand tas av bankens egna kapital, i andra hand av bankens långgivare vars fordringar omvandlas till eget kapital. I sista hand ska medel kunna tillföras från den gemensamma resolutionsfonden som alla banker i bankunionen är med och betalar till årligen.

Förra året användes resolutionsmekanismen vid två tillfällen, på dels en spansk bank, dels en italiensk bank. Hur gick det?

– I Spanien fungerade det mycket bra. Banco Popular återuppbyggdes på ett lyckat sätt. Vi hade visserligen också tur att det stod en stor köpare redo, Banco Santander, som kunde ta över banken. Men farhågorna som fanns innan, att procedurerna inte skulle fungera eller

Foto: Mikkan Flank

att de skulle vara för långsamma och besvärliga, kom på skam.

Av de italienska banker som vacklat de senaste åren har resolutionsmekanismen tillämpats på den systemviktiga Banca Monte dei Paschi di Siena. Där tillämpade man dock ett undantag i EU-regelverket, så att den italienska regeringen tilläts skjuta till skattemedel i stället för långivarna, som i en del fall var hushåll. Den italienska regeringens inblandning har dock ifrågasatts av vissa observatörer, eftersom undantaget gjorde att man avvek från regelverkets grundpelare att långivarna ska ta smällen, före skattebetalarna.

– Regelverket förutser sådana situationer. Det är normalt att regeringar har ett starkt intresse i en sak när någon av de stora kreditgivarna i landet håller på att gå under. De vet det politiska priset för att små långgivare, som hushåll, ska förlora sina fordringar, eftersom de också är väljare, konstaterar Peter Grasmann.

Än så länge är det bara euroländer som är med i bankunionen, men den svenska regeringen har tillsatt en utredning som arbetar med frågan om Sverige ska gå med. Vad är din åsikt?

– Jag tycker att det finns stora fördelar för Sverige att vara med. Motsvarande regler gäller redan Sverige eftersom de gäller alla EU-länder. I bankunionen skulle Sverige hamna under bästa tänkbara tillsyn, och vad gäller resolution är det alltid bättre att vara del av ett större nätverk.

En av de stora omvärldsförändringarna som pågår är att det nästa år kommer att vara en medlemsstat mindre i EU,

då Storbritannien går ur. På båda sidor arbetas det för att det ska bli ett ordnat utträde, med ett utträdesavtal och en politisk deklaration om framtida relationer. Men även efter att det är färdigförhandlat, kan parlamenten på respektive sidor säga nej, så ingen vet ännu hur ordnat utträdet blir. Banker måste förbereda sig på även mindre godartade brexitscenarior.

Vilka konsekvenser och risker för den europeiska banksektorn ser du med brexit?

– Med rätt förberedelser är vi övertygade om att finanssektorn klarar av det. Påverkan på Storbritannien kommer att vara mycket större. IMF spår ett väsentligt tapp i den brittiska finanssektorns förädlingsvärde.

På lång sikt tror Peter Grasmann att den europeiska finansmarknadens geografi ändras. London fortsätter att spela en viktig roll, men några verksamheter kommer att flytta till det kvarvarande EU eller andra ställen. Frankfurt, Dublin, och Luxemburg kommer att gynnas.

Avslutningsvis, vilken bild har du av den svenska banksektorn?

– Så vitt vi vet är den effektiv och konkurrenskraftig. Den är exponerad mot hushållsskulder relaterade till fastigheter, vilket ger upphov till vissa risker eftersom bostadspriserna har stigit kraftigt under senare år. Den starka sammanlänknings mellan en del banker vad gäller viss finansiering är också något som måste bevakas. Om dessa risker kan tyglas kommer den svenska banksektorn att vara i en mycket god position.

”Inte säkert vi har förstått kraften i klimatfrågan”

Klimatet finns bland de fyra saker som Jens Henriksson, vd och koncernchef på Folksam, anser är viktigast för finansmarknaden just nu. Han vill att frågan lyfts fram, för även om branschen blivit bättre avseende hållbarhet, behöver den göra mer.

Jens Henriksson, vd och koncernchef på Folksam

Foto: Håkan Flånk

– Inte på fullt allvar. Klimatfrågan, och då framförallt de risker och möjligheter som de innebär, kan inte längre ses som ”någonting annat”, vilket hållbarhetsrisker ofta historiskt har setts som. Istället ska den hanteras som andra finansiella och strategiska risker, vilket betyder att det är naturligt att styrelse och ledning har ansvar över frågan, och att den ingår i bolagets strategiska planering. Vi sitter här och pratar om det, men jag vet inte om vi har förstått den fulla kraften i det. Det kommer bita oss i svansen en dag.

Har den finansiella sektorn förstått hur den kan bidra?

– Jag tycker det sakta dyker upp på ett helt annat sätt. Titta på den entusiasm kring inte minst gröna obligationer, som finns från alla de svenska bankerna. Och titta på en hållbarhetsrapport för en normal svensk bank så ser du att den blir större och större. Men att säga att hållbarhetsmedvetandet finns i alla beslut hela tiden, så är det inte. Det är den riktningen vi är på väg emot. Idag är vi bättre än vad vi var igår, och imorgon måste vi bli ännu bättre än vad vi är idag.

■ Vilka är de avgörande frågorna för finansbranschen framöver?

– Fyra saker påverkar hela den finansiella sektorn: den ekonomiska utvecklingen, digitaliseringen, regleringen och hållbarhet. Utifrån det ska du kunna möta kunden och leverera bra produkter.

– Om vi tar ekonomin så ser det lite tuffare ut de åren som kommer. Det finns också ett antal moln på himlen: brexit, Italien, höga räntor och Trumps jakt på Kina. Sedan har vi digitaliseringen som man kan prata flera timmar om. Den kommer att påverka allting vi håller på med. Det tredje området är regleringar. Där tror jag vi har nått peak regulation. Jag tycker att det har varit lite för detaljreglerat. Jag tror man skulle kunna minska komplexiteten i regleringarna. Och det fjärde är hållbarhet. Tänker vi inte på den då finns det ingen jord kvar att göra affärer på.

Du sa i panelsamtalet här på Bankmötet att du skulle vilja lyfta fram frågan om klimatet. Tycker du inte att det har tagits på allvar hittills?

Man pratar fortfarande ofta om hållbarhet som en förtroendefråga.

– Det är både en förtroendefråga och en ekonomisk fråga. Att hantera den här typen av risker rätt är lönsamt för aktieägarna.

Pratar du som försäkringsbolag? För ni kanske ser konsekvenser av klimatet mer direkt än bankerna gör.

– Ja, dels som försäkringsbolag; vi behöver alla göra mer för en värld som det går att leva i och för att våra kunder ska kunna försäkra sig även i framtiden. Men även som investerare. Inom Folksamgruppen investerar vi våra kunders pensions- och försäkringspengar. Och vi tar ansvar för dem genom att påverka bolagen vi äger att jobba hårdare för att bidra. Om Swedbank till exempel inte tog hållbarhetsfrågorna på allvar så vet jag inte om vi skulle investera i dem.

Med uppdrag att stötta den offentliga sektorns digitalisering

Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, är det offentliga Sveriges nyaste myndighet. Uppdraget är att samordna och stödja den offentliga sektorns digitalisering men också att vara den aktör som kan hålla i samordningsfördelarna och underlätta digitaliseringsprocessen i hela samhället.

■ Digitaliseringen har kommit olika långt hos olika myndigheter. Finansinspektionen har till exempel redan en digitaliseringsagenda. Stora myndigheter som Skatteverket har också kommit långt och Lantmäteriet är i vissa delar långt framme. Sedan finns det andra som har en lång väg att gå, kanske saknar kompetensen att börja och som behöver hjälp att komma i gång.

– En av våra utmaningar är att stötta dem som behöver mer hjälp. Det kan nog finnas en del aktörer bland kommuner och mindre myndigheter som inte har kommit så långt att de förstått att det här berör dem, säger Anna Eriksson, DIGG:s generaldirektör.

Hon betonar att DIGG inte ska ta över ansvaret eller arbetet från kommuner, landsting eller andra myndigheter. Istället handlar det om samverkan med till exempel Finansinspektionen i finanssektorn eller Boverket och Lantmäteriet i samhällsbyggnadsprocessen.

– Det vi kan bidra med är de förvaltningsgemensamma delarna. Den typen av tjänster som används överallt och som alla behöver, som till exempel e-legitimationer, säger Anna Eriksson.

Ett annat konkret exempel på gemensamma tjänster är den lag som träder i kraft 1 april nästa år och som säger att leverantörer till offentlig verksamhet ska kunna skicka e-fakturor och att det offentliga ska kunna hantera dem. Det är en fråga som berör alla sektorer DIGG har ansvar för. Därför pågår nu ett omfattande informationsarbete

både mot leverantörer och mot de offentliga aktörerna som ska hantera de nya rutinerna inom ramen för offentlig upphandling.

– Det kommer att bli en stor förändring för vissa. DIGG:s uppgift är att öka kvaliteten i processen, säger Anna Eriksson.

Den tredje förvaltningstjänsten som myndigheten har ansvar för är offentlig sektors infrastruktur till de digitala brevlådorna. 2,8 miljoner svenskar har redan en digital brevlåda för att ta emot sin post från kommuner och det offentliga Sverige.

– Vi jobbar för att antalet ska öka för vi tror att det här är en bra lösning. Samtidigt är ambitionen att mer post från myndigheterna ska gå elektroniskt eftersom det är både effektivare och säkrare än traditionella brev. Sedan har vi förstås önskemål om ytterligare funktionalitet i brevlådorna, säger Anna Eriksson.

En central del i DIGG:s arbetet är att stötta de myndigheter som är involverade i finanssektorn på olika sätt.

– Två frågor vi kommer att arbeta med när sektorn utvecklas och blir allt mer digitaliserad handlar om säkerhet och tillit och hur viktigt det är med kundernas tillit till de finansiella systemen. System utvecklas men det gör också hoten och därför kommer frågan om tillit att bli ännu viktigare i framtiden och här är ju e-legitimationer en viktig gemensam fråga, säger Anna Eriksson.

Hon vill också lyfta fram frågan om digital kompetens, eller snarare digitalt innanförskap/digitalt utanförskap.

– Hur kan vi se till att finanssektorns tjänster är tillgängliga för alla som behöver använda dem när vi digitaliserar allt mer? Vad kan det finnas för lösningar för dem som inte kan använda de digitala tjänsterna, säger Anna Eriksson och pekar till exempel på äldre utan datorvana eller kunder som inte kan svenska eller engelska.

En annan fråga är de fysiska kontanterna. I dag betalar många enbart med kort och Swish medan det självklara valet för andra är sedlar och mynt.

– Hur ska det här hanteras? Det är en intressant fråga för framtiden. En reflek-

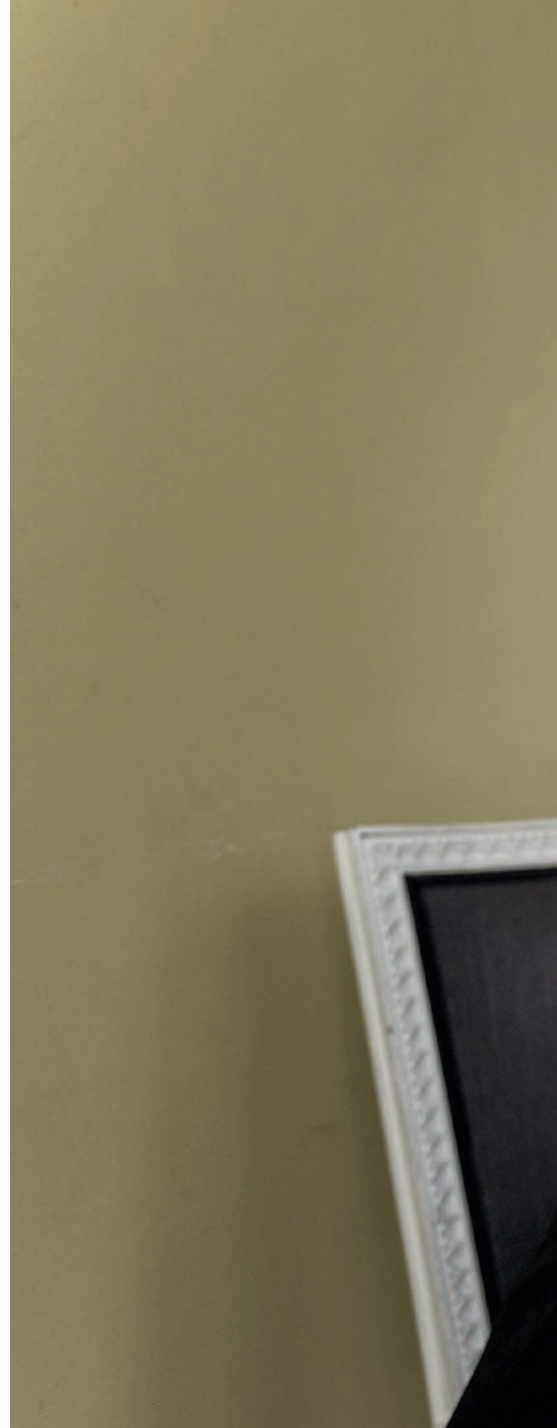

Foto: Håkan Flank

Anna Eriksson, generaldirektör på Sveriges nyaste myndighet, DIGG, Myndigheten för digital förvaltning

tion är att vi inte bara ska låta saker hända utan vara medvetna om att det händer och vilka konsekvenserna blir. Och se till att vi har lösningar på plats som fungerar för alla, säger Anna Eriksson.

Myndigheten har också en roll att spela när det gäller användningen av blockkedjor och artificiell intelligens, AI, och att stötta offentlig förvaltning med kompetens. Blockkedjor kom fram som en plattform för Bitcoin men har också andra användningsområden. Till exempel har Riksbanken tittat på om tekniken skulle kunna användas i sitt projekt kring e-kronan, enligt Anna Eriksson.

– Lantmäteriet har också undersökt tekniken när det gäller fastighetsöverlåtelser för att se om blockkedjan går att

använda för att skapa tillit i överlåtelseprocessen där ju bankerna är en viktig part. Det här är också exempel på ett område där privat sektor och offentlig sektor kan arbeta vidare tillsammans, säger hon.

Anna Eriksson menar att digitaliseringen också ska ses i ett större perspektiv där den är en del i det samhälle vi gemensamt måste bygga och rusta för framtidens krav. Hon pekar på att dagens ettåringar leker med en surfplatta och redan har helt andra referensramar än vi.

– När vi använder plattan har vi en idé om vad som finns bakom men för ettåringen är den bara ett fönster mot någonting. De får helt andra sätt att tänka vilket de tar med sig när de

växer upp. Det är det samhället vi måste börja bygga redan nu. Ett samhälle som stöder deras sätt att tänka, säger Anna Eriksson.

Och det samhället ligger inte långt bort. Barnen börjar få kontakt med kommunen redan i grundskolan och senare med olika myndigheter men också banker och företag.

– Utmaningen är att inte bara fortsätta göra det vi gör i dag, fast lite bättre. Istället handlar det om att möta helt andra förväntningar inom en inte allt för lång tid. Resan har redan börjat. Och det gäller både den offentliga sektorn och den finansiella sektorn, säger Anna Eriksson.

Text: Mikael Gianuzzi

”Snart flyttar det viktigaste banken har – de personliga försäljningstillfällena”

Det andra betaltjänstdirektivet (PSD2) har öppnat bankmarknaden och ny teknik har möjliggjort en konkurrenssituation som aldrig tidigare. Nu spår Tinks grundare och vd Daniel Kjellén, som bland annat hjälper bankerna med aggregerad data, en process där data sammanställs för att ge nya slutsatser, att lönsamheten kommer att öka. – Den aktör som först tar till sig ny teknik när hela bankaffären blir digital blir också vinnaren, säger han.

■ PSD2 innebär att bankmarknaden låses upp och att alla kan få tillgång till samma typ av infrastruktur oavsett om banken är etablerad sedan gammalt eller en uppstickare. Spelplanen har ritats om. Banken måste förtjäna sina kunder genom attraktiva tjänster och kundens möjlighet till aktiva val bara ökar.

– Det här innebär en jättemöjlighet för de banker som tidigt varit villiga att satsa för att ligga i framkant och vinna kundförtroendet när konkurrensen ökar. Det börjar också redan synas att vissa är duktiga på att använda ny teknik medan andra är efterslänrare. Där kan det snabbt gå utför, säger Daniel Kjellén.

Som exempel pekar han på utvecklingen på delmarknaden blancolån som tidigare var helt off-linebaserad och helt dominerad av ett fåtal storbanker.

– På nolltid flyttades hela affären och blev digital. Därmed ökade konkurrensen och förmedlingstjänster som Lendo, Zmarta och andra kom in och lade sig mellan banken och kunden. Det har gått på fem år, säger Daniel Kjellén.

Han ser samtidigt utmaningen i att flytta hela bankaffären från off-line till on-line i form av den tid det kan ta att driva igenom och implementera ett förändringsprojekt hos en bank.

– Stödtjänsterna har redan börjat flyttas över men snart kommer även flytten av det viktigaste man har; de personliga försäljningstillfällena. Och här finns en enorm potential, när man till exempel

Daniel Kjellén, grundare och vd på Tink

Foto: Håkan Flank

ser en helhetsbild av kundens tillgångar och lån, säger han.

Digitaliseringen av finanssektorn har bara börjat. Bankens tjänsteutbud står inför en enorm automatisering och förenkling framöver. I korten ligger att tjänsterna kommer att säljas och konsumeras helt digitalt. Den bank som vinner den kanalen vinner också

bankmarknaden i Sverige, tror Daniel Kjellén.

– Den personliga bankmannen är död och allt kommer att gå på autopilot men jag tror också att vi kommer att få se en mycket mera lönsam verksamhet när till exempel kontorsrörelsen skalats bort, vilket kommer att ske på sikt, säger han.

Text: Mikael Gianuzzi

Enkät på Bankmötet

Vilken är den viktigaste frågan i ditt jobb rörande finanssektorn 2019?

Pär Holmbäck Adelwald, chef Enheten stora institut, Riksgälden

– Införandet av den nya fordringsklassen så att bankerna kan börja emittera efterställda obligationer. Det är något som kommer stärka den finansiella stabiliteten.

Andreas Widegren, European Affairs Manager, Swedbank

– Genom digitaliseringen kommer både etablerade affärsmodeller och aktörer att utmanas. Det kommer att leda till att både mindre och större aktörer erbjuder säkrare och mer kundanpassade tjänster. Fokus måste dock förbli på kundens behov.

Isabella De Feudis, vd SVCA, intresseföreningen för aktörer inom private equity

– Överregleringen av finansmarknaderna. Det är oerhört viktigt att kapitalförsörjningen till tillväxtföretag och startups fungerar.

Ny på Bankföreningen

■ I december började Jessie Cargill-Ek som ny jurist med ansvar för konsumentfrågor på Bankföreningen. Hon kommer närmast från ARN, Allmänna reklamationsnämnden, där hon varit inriktad på värdepapper och allmänna bankfrågor. Dessförinnan var hon jurist på Konsumentverket och arbetade med avtalsrätt och marknadstillsyn. I sitt allra första jobb efter juristexamen var hon konsumentrådgivare på kommunen.

– Då är man verkligen nära kunden och får höra hur det fungerar när man blir osams med banken, hantverkaren

eller vad det kan vara. Det blir väldigt konkret.

På Bankföreningen handlar Jessie Cargill-Eks arbete mestadels om lagstiftning som berör kundförhållanden, men också om bredare frågor som regelförenkling och informationsprojektet Oanade möjligheter, informationen till konsumenter som behöver stöd i den digitala övergången.

Fritiden ägnar Jessie Cargill-Ek åt sin familj, springning, konst och musik. Hon är dessutom mycket vänsäll.

Jessie Cargill-Ek,
ny jurist med ansvar för
konsumentfrågor på Bankföreningen

Svenska Bankföreningen
Box 7603, 103 94 Stockholm

08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

**PRENUMERERA
PÅ BANKFOKUS
FRÅN SVENSKA
BANKFÖRENINGEN!**

Gå in på Publikationer på
www.swedishbankers.se eller
mejla till info@swedishbankers.se